

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין נח.

עין משפט
נר מצוה

(א) ס"א גניומו (ג) ס"ב
האס (א) גנלסתי (ב)
(ד) ש"ל מ"ו, ס"א
גניומו.

תורה אור השלם
1. על כן יעֹבד איש את
אָביו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק
בָּאֲשֶׁתוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד: בְּרַאשִׁית כ"ב

הגהות הב"ח
(א) תוב"ל ד"ה ט"ה וכו'
ללא שייך לדון כ"ל ומיבת
היא נמחק:

מוסף רש"י

בגש אחותו מן האב.
שטלה ביהמה עובדת
כוכבים יוציא. וע"פ
ללא אחותו היא, דקסנן
שטלה דמי, גויה לנח
אחי לנחמק אחותו שטלה
אחיו, ובה"ה איכא כרת,
לדיק שניהם בקדושה
ואחותו גמורה מן האם
היא כשאלתו שילדה בן
ובת (ביבות צח.) מן האב
יקיים. שהכל יודעין דלן
אז לנעוד כוכבים, וכו' ממי
אחי לנחמק בת אבי שולד
מגשה אחת משנתייה
איכפס לך, ויהא לאו גנ
(שס.) אחות האב מן
האב יוציא. גויה משום
אחיותו מן האם כדאמנן
(שס.) מן האב ר"מ
אומר יוציא. הואיל ואיכא
כז' אס. וכו' א"י יקיים.
ללא דמיא לאחות האב מן
האם. ובה"ה איכא לנחמק
משום אחותו מן האם
דמיא לה, אבל אחות האם
מן האב לא דמיא לאחותו
מן האם (שס ע"ה). ומותר
באשת אחיו. והפילו
ממנו שטלה ביהמה עובד
כוכבים, ולא גזר רבנן
משום אשת אחיו הטלה
אחיו, דבוקריה גזר רבנן
אבל תמיד ללא אחי אלא
ע"י קידושין לא גזר (שס.).
בגש אשה ובתה. אגר
דעלמא קאי, שגש ביהמה
עובד כוכבים אשה ובתה
ונתגיייר עמו. דלדלו היא
טולה בקדושה לא נסב
אשה ובתה, ואח"כ שגש
גירות שנתגיייר האם והבת
לית להו קורבא דקסנן
שטלה דמי, לנה לי גר
אפילו בירחל נמי מצי
למייר הכי (שס.) כרוב
אחת ומוציא אחת. ללא
לית למשיב בירחל אשה
ובתה (שס.). מותר
בחמותו. דכולי האי לא
גזר רבנן (שס.).

נשא אחותו מן האם יוציא. פ"ה שלא יאמרו בזונו מקדושה
חמורה לקדושה קלה דסבר ר"מ אחותו מן האם אסור לבני
נח ואפי" אחות אבי מן האם ואחות האם מן האם וכדיליף רבי
אליעזר לקמן מעל כן יעזוב איש את אביו ואת אמו וכפירוש זה
משמע בפ"ז דיבמות (דף כב. ועס)

דבעו בנמערבא גזרו שניות בגריס
או לא וקאמר השתא ערוה אי לאו
משום שלא יאמרו בזונו מקדושה
חמורה לקדושה קלה לא גזרו זה
רבנן שניות מיבעיא אצל בפ' נושאין
(יבמות 15:) פ"ה דהיינו טעמא לדחותו
מן האם יוציא דגזרינן שמה שא
אחותו שנולדה אחריה לאיכא איסורא
לאורייתא משמע ללוחו הפירוש
דהורמו ולידתו שלא בקדושה לדיכא
למיחש לאיסורא לאורייתא לא מיתסר
באחותו מן האם ואי אפשר לומר כן
כדאלמרי"ה הם (דף 15:) גבי בני יודן
אמתא אישתמרור דהורמן ולידתן
שלא בקדושה הוה אסור להו רב שט
למיסבב נשי אהדדי ומייהו קשה דבההיא
דבני יודן אמתא משמע ללא הו
טעמא משום שמה יאמרו באין
מקדושה חמורה לקדושה קלה אלא
משום דילמא אחי לחילופי בישראל
דקאמרו מן האם ולא מן האב כ"ע
לא פליגי דאסור כי פליגי מן האב
ומן האם ואי משום שמה יאמרו אלא
שרי הסם מן האם ומן האם אלא
אי משום לחילופי ניהא כיון דאיכא
כז' אב לא אחי לחילופי כדתיס לית
להו קורבא אב ולא שייך למיגור זהו
אטו ישראל וכן משמע בפ"ז דיבמות
(דף 15:) דטעמא משום לחילופי
דלמך אמיתא אפילו אחים מן האם
מעדיין לכתולה ומאי שגח מערוה
ערוה לכל מסורה עדות לצ"ד מסורה
משמע דטעמא דערוה משום דלמי
לאחילופי בישראל וכן פירש הקונטרס
הסם ערוה לכל מסורה הכל נושאין
נשים ואי שרית להו לקיימה אמו נמי
למישרי ערוה ישראל ו"ל דבן נח לא
אסור באחותו אפי" מן האם והני
תרי טעמי זריכי דיש מקומות דשייך
האי טעמא דלא שייך (ה) האי איך

טעמא כגון נשא אחותו מן האם דמשום שמה יאמרו ליכא למיחש
ומשום לחילופי איכא למיחש ואשת אבי לר' עקיבא ואחות אבי
לרבי אליעזר דאקרי לבני נח יש לאסור משום שמה יאמרו אבל
משום לחילופי ליכא למיגור בקורבא אב דהכל יודעין דרחמנא
אפקריה לזרעיה כדתיס ואשת אבי לר"א ואחות אבי לר"ע שריא
דלאו משום שמה יאמרו איכא ולא משום לחילופי איכא והשתא הא
דפרין דרבי מאיר אדרבי מאיר לא כמו שפירש הקונטרס דפרין נמי
מקטני אסור באחותו ואחות אבי אע"פ שמה אע"פ דלין צ"ד
של ישראל ממיחין עליהם דהמ"ל בזולתו דלא אסור משום דגאסרו
בהיותם כתיס אלא משום לחילופי כדאלמך באחותו ולא פריך דר"מ
אדר"מ אלא מדקתני מותר באשת אבי ובחמותו אע"פ דצ"ד של
ישראל ממיחין עליהם וכן כתוב בכל הספרים לעיל וכבר ר"מ
כל ערוה שצ"ד של ישראל ממיחין עליהם בני נח מוזהרין עליהם
והתניא כו' משמע דלא קשיא ליה אלא מהא:

מפני
היה כדאלמרי"ה בנס' ב"ה (ד' א:) גבי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאלו הן פרודות וכו' ובמס' עירובין בפ"ב (דף ג.) אמר ר"מ
שמש את ר"ע. הא דקתני אחותו אסורה לו ואשת אבי מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקתני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות
ר"מ היא לרבא דר"ע: על כן יעזוב איש את אביו ואמו. לנחם הראשון אמר: אבות אביו. וכו"ש אחותו: ודבק ולא בווד. דליכא דיבוק דמתוך
שאיין הנשכח נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האב והאב אחד זו: ילאו בהמה וחיה. שאין יולדין מן האדם.
הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומניה יליף לכל חייבי מיתות אבל לבני אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דאחוס:
אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אבי לאחר מיתה אבי. ומשני דומיא דלמא: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חזירו ובלאחר מיתה
אביו נמי ליכא לתרעה דהיינו אשת אבי דאוקמיננא לאחר מיתה. ומשני אמו נטמא אביו ללאו אשתו ואין כאן אלא משום אמו אפי" בחייו:
אביו

שהורמו שלא בקדושה. וכל גר שנתגיייר כקטן שנולד עכשיו בלא אב
ואם וקרוצים דמי [יבמות כב.]. ואין עליו קורבא מקודם לכן ומיהו זבנן הוא
דגזר עליה בכל האסורות לו (ב) (בהיותו כותי) משום שלא יאמרו
שנולדה קודם שנתגיייר ויהא אחת ונתגיייר

עם אמה ונשאיה היא ולא גרע מנן נח
לדחותו היא ולא גרע מנן נח
ומדרבנן שלא יאמרו וכו' דקסבר ר'
מאיר אחותו מן האם אסורה לבני
נח ואפי" אחות אבי מן האם ואחות
אמו מן האב ויליף לה מעל כן יעזוב
איש את אביו ואת אמו) דאבי זה
אחות אביו ואמו זה אחות אמו כדריש
ליה ר"א לקמן בשמעתי: מן האב
יקיים. ללא נאסר איסור אחוה שבני
נח אלא מן האם דכתיב (בראשית כ)
וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך
לא בת אחי אלמא בת האב שריא
להו ובת האם לא שריא להו: **אחות
אביו מן האם יוליא.** כדכתיב (סס)
על כן יעזוב איש את אביו
ודרשינן את אביו אחות אביו מן
האם: **אחות אס מן האם יוליא.**
כדכתיב את אמו זו אחות אמו מן
האם: **ר"מ אומר יוליא.** גויה
משום אחותו מן האם דכיון דסס כז'
שאר האם כאן אע"פ דמן האב היא
אי שרית ליה אחי למימר אין לגר
אפי" שאר אס ואחתי למישרי אפי"
אחותו מן האם וכו"ש אחות אמו ואחות
אביו מן האם: **והכ"א יקיים.** ולא
גזרי. והוא הדין להורמו ולידתו שלא
בקדושה והא דנקט הורמו שלא
בקדושה ולידתו בקדושה לא בא
למעוטי הורמו ולידתו שלא בקדושה
אלא למעוטי הורמו ולידתו בקדושה
וכיון דדמי לה ללשון גזר ביה ר"מ
דילמא אחי לחילופי בישראל ואפילו
בשאר האב ואפי" נולדו אותן קרובות
בהיותם כותי: **ומותר באשם אחיו.**
ואפילו ממנו ולאחר מיתה ואפילו
נשאה אחיו משנתגיייר או נשאה כשהוא
כותי ומשנתגיייר קיימה דלין אשת אח
לבני נח ואיכא למיחש שמה יאמרו
וכו' וכן אשת אחי האב וכן כל הבנות

מחמת אישות דכיון דלשמה יאמרו ליכא למיחש דקסבר לא נאסרו
לבני נח ומשום קורבא נמי ליכא למיחש דקסנן שנולד דמי: **ושאר
כל עריות.** שזכות מחמת אישות מותרות לו: **למסוי אשם אביו.**
אכל כלתו ואחות אשתו ליכא לרבייה דהא ברג שיתתה לידתו בקדושה
קיימא חיה לא היתה לו כלל אשה אלא ביהדות ולאחיי אחות אשתו
נמי לא (ו) (זריכא ליה) דהא קתני בהדיא נשא אשה ובתה כונס אשת
ומווליא אשת וה"ה לשתי אחיות: **נשא אשה ובתה.** ששאר גרים
קאי כשנשאם (ב) (בהיותם כותי) ונתגייירו עמו. אי נמי אהא קאי ומשום
דריך גירות קאמר וה"ה לישראל גמור: **ולקפחיה לא ינוס.** מפרש
דיבמות בפ' נושאין על האנוסה (דף 71: ט:) דההך דלמך לעיל יקיים
קאמר דלכתולה לא ינוס: **מהא אשמו מותר בחמותו.** ואע"פ
שקיימה לאשתו משנתגיייר דבן נח לא הוזהר על חמותו דניהמ באים
מקדושה וכו' וחמותו ממש לא הוה אע"פ דנתגייירו דגר שנתגיייר
וכו' ואין קרובות זה לזה: **ואיכא דמי אסור בחמותו.** הסם מפרש
במא פליגי. קתני מיהת מותר באשת אבי ואע"פ שצ"ד של ישראל

ממיחין עליה וכן בחמותו וקתני אסור באחותו ובאחות אביו ואחות אמו ואע"פ שצ"ד של ישראל
היה כדאלמרי"ה בנס' ב"ה (ד' א:) גבי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאלו הן פרודות וכו' ובמס' עירובין בפ"ב (דף ג.) אמר ר"מ
שמש את ר"ע. הא דקתני אחותו אסורה לו ואשת אבי מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקתני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות
ר"מ היא לרבא דר"ע: על כן יעזוב איש את אביו ואמו. לנחם הראשון אמר: אבות אביו. וכו"ש אחותו: ודבק ולא בווד. דליכא דיבוק דמתוך
שאיין הנשכח נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האב והאב אחד זו: ילאו בהמה וחיה. שאין יולדין מן האדם.
הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומניה יליף לכל חייבי מיתות אבל לבני אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דאחוס:
אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אבי לאחר מיתה אבי. ומשני דומיא דלמא: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חזירו ובלאחר מיתה
אביו נמי ליכא לתרעה דהיינו אשת אבי דאוקמיננא לאחר מיתה. ומשני אמו נטמא אביו ללאו אשתו ואין כאן אלא משום אמו אפי" בחייו:
אביו